

KS. DARIUSZ SKROK
Radom

BIERMOWANIE W OCZACH MŁODZIEŻY

Tytuł przedstawianego referatu domaga się krótkiego wyjaśnienia, mianowicie dlaczego młodzież wypowiedziała się na temat sakramentu bierzmowania. Otóż powód jest dość prosty: na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim realizuję pracę doktorską na temat: „Przygotowanie do sakramentu bierzmowania w świetle wypowiedzi młodzieży klas pierwszych Liceów Ogólnokształcących miasta Radomia. Studium liturgiczno-pastoralne”.

Temat tej pracy zakłada przeprowadzenie wśród młodzieży kwestionariusza dotyczącego przygotowania do sakramentu bierzmowania i uzyskany w ten sposób materiał stanowić będzie zasadniczą bazę do oceny tego przygotowania i wyciągnięcia wniosków.

Zanim zaprezentuję sam kwestionariusz pozwolę sobie krótko wskazać na etapy przygotowania do bierzmowania. Trzeba jednak zaznaczyć, że samo przygotowanie w warunkach polskich realizuje się przez katechizację. W związku z tym etapy przygotowania do bierzmowania wynikają z programów katechetycznych opracowujących tematy katechez dla szkoły podstawowej. Na tej podstawie możemy wskazać na trzy etapy przygotowania:

1. Przygotowanie dalsze, obejmujące lata katechizacji od I klasy do VII, gdzie pojawiać się będą katechezy w dwu nurtach:
 - a) doprowadzające do sakramentu bierzmowania;
 - b) dotyczące wprost sakramentu bierzmowania.
2. Przygotowanie bliższe, obejmujące ten rok katechetyczny, który wprost doprowadzi do przyjęcia sakramentu bierzmowania, będzie to więc klasa VII lub VIII.
3. Przygotowanie bezpośrednie: obejmujące ostatni tydzień (lub dwa tygodnie) przed bierzmowaniem, gdzie mają miejsce takie aspekty przygotowania jak: dni skupienia dla młodzieży i ich rodziców, rekolekcje, sakrament pokuty i pojednania.

W Polsce ogólne cele katechezy przed bierzmowaniem zostały określone w załączniku do Instrukcji Episkopatu Polski z 16 I 1975 r., wydanym przez Komisję do Spraw Apostolstwa Świeckich, *O sakramencie bierzmowania. Bierzmowanie jako sakrament apostolstwa świeckich*:

1. Zadaniem katechezy bierzmowania jest formacja świadomości apostołskiej (przygotowanie doktrynalne i duchowe).

2. Należy podkreślić wartości ludzkie pożyteczne, czy wręcz konieczne, do owocnego apostolstwa: umiejętność współzycia i współpracy z ludźmi, sztuka dialogu jako skutecznego narzędzia współpracy.

3. Metoda działania apostołskiego: trzystopniowe podchodzenie do działań apostołskich „widzieć – oceniać – działać”.

4. Przygotowując do bierzmowania należy stworzyć młodzieży możliwość działania w zespole. Pomaga to młodemu wychodzić poza krąg spraw osobistych i angażować się w życie społeczności parafialnej.

Tak określone cele katechezy bierzmowania są dość ogólne i ograniczają się zaledwie do jednego aspektu bierzmowania, a mianowicie apostolstwa. Bardziej precyzyjnie określa cele katechezy bierzmowania Program katechetyczny, zwłaszcza w tzw. I Układzie. Katechezy tego układu w klasach V-VIII mają za cel formację chrześcijańskiej dojrzałości. Wprost bierzmowaniu poświęca ten cykl siedem jednostek katechetycznych – jedną w klasie trzeciej i sześć w klasie siódmej (por. *Podręcznik metodyczny do Katechizmu Religii Katolickiej*. T. 3. *Z Chrystusem idziemy przez życie* s. 195-253).

Należy stwierdzić, że ukazane tu cele odpowiadają wymaganiom odnowionych obrzędów bierzmowania, jak i są zbieżne z tendencjami w teorii katechetycznej dotyczącej katechezy bierzmowania. Godne podkreślenia jest i to, że bierzmowanie jest tu rozpatrywane w ścisłej łączności ze chrztem i Eucharystią, co sprawia, że program katechezy tych sakramentów jest także dobrym wprowadzeniem w rzeczywistość bierzmowania. Trzeba zatem uznać, że cele stawiane katechezie przez program pierwszego układu zmierzające do formacji dojrzałego, odpowiedzialnego, świadomego swego miejsca w Kościele i realizującego swoje życiowe posłannictwo w świecie chrześcijanina odpowiadają kształtowaniu postaw właściwych bierzmowaniu.

II układ programowy chociaż nie posiada tak sprecyzowanych celów również zmierza do kształtowania dojrzałości chrześcijańskiej, a gdy chodzi o katechezy, które dotyczą bierzmowania wprost, są dwie jednostki w klasie VI (nr 16 i 17), a przecież ten rok katechetyczny w założeniu twórców ma stać się przygotowaniem bliższym do bierzmowania. Takie przygotowanie wydaje się zbyt szczupłe dla należytego przeżywania sakramentu bierzmowania. Są natomiast wzmianki dotyczące bierzmowania w klasach I-V,

w związku z katechezami poświęconymi Uroczystości Zesłania Ducha Świętego. Katechezy klas VII i VIII, jako katechizacja po bierzmowaniu, mają zmierzać do ukazania powołania chrześcijańskiego jako szczególnego udziału w posłannictwie Chrystusa oraz jako zasadniczej misji w Kościele i świecie.

PREZENTACJA SAMEGO KWESTIONARIUSZA

Kwestionariusz obejmuje 46 pytań i jest przeznaczony dla młodzieży klas pierwszych liceów ogólnokształcących, a więc tej młodzieży, która już przyjęła sakrament bierzmowania. Pytania starano się tak dobrać, by nie były za trudne, by nie było zbyt dużo pytań otwartych, a co za tym idzie, by kwestionariusz wypełnić w ciągu jednej godziny lekcyjnej. Jak wskazują materiały zebrane w trakcie badań w większości liceów miasta Radomia postulaty te zostały dobrze spełnione. Nadmieniam, że z siedmiu liceów, jakie istnieją w Radomiu, badania przeprowadzono w pięciu i ta grupa w obecnej chwili będzie traktowana przeze mnie jako typiczna dla oceny wypowiedzi i podjęcia wynikających wniosków.

1. Badana młodzież pochodzi w 60% z typowych w naszym społeczeństwie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych rodzin o modelu: rodzice + dwoje dzieci. Pozostała część pozostaje w modelu rodzice + 1 dziecko lub rodzice + troje i więcej dzieci.

2. Jeśli chodzi o stosunek do wiary, to 75% określa siebie jako wierzących, a tylko 15% przypisało się do grupy głęboko wierzących.

3. Stosunek do praktyk religijnych rozkłada się równo w dwu grupach: – praktykujących systematycznie, – praktykujących niesystematycznie.

4. Ocena religijności własnej w porównaniu z religijnością ojca i matki przedstawia się następująco:

– do ojca: 40% taka sama, 30% gorsza, 20% lepsza, 10% nie potrafi ocenić;
– do matki: 75% taka sama (w tej grupie zdecydowaną większość stanowią dziewczęta), 15% gorsza, 6% lepsza i 4% nie potrafi ocenić.

5. Na pytanie: co do twojego życia religijnego wniósł sakrament bierzmowania odpowiedzi koncentrowały się na dwóch możliwościach: a) dary Ducha Świętego (45%); b) możliwość przyjęcia sakramentu małżeństwa (45%).

6. Istota sakramentu bierzmowania rozumiana jest przez młodzież jako: – umocnienie w wierze, – namaszczenie krzyżmem, – otrzymanie Ducha Świętego i Jego darów.

7. Prawie jednomyślnie zostały sklasyfikowane odpowiedzi na pytanie o wydarzenie, z którym należy wiązać sakrament bierzmowania. 95% widzi tu zesłanie Ducha Świętego na apostołów.

8. Cele przygotowania do bierzmowania młodzież sprowadza do: – przygotowanie do dojrzałego życia chrześcijańskiego (70%); – pogłębienie wiary (20%). Pozostawiając raczej na uboczu: pełnienie zadań we wspólnocie Kościoła, świadome przyjęcie sakramentu bierzmowania ze wszystkimi konsekwencjami.

9. Połowa badanej młodzieży pragnęłaby na stałe włączyć do przygotowania przed bierzmowaniem taki temat, jak potrzeba czynnej miłości dla biednych i chorych. Ok. 30% wybrało potrzebę pracy nad sobą i budowania dojrzałego charakteru chrześcijańskiego. Pozostali opowiadają się za zgłębianiem mądrości Pisma św. oraz potrzebą świadectwa o Chrystusie w życiu społecznym.

10. Tzw. przygotowanie bliższe, a więc w roku katechetycznym, który miał przygotować do bierzmowania, odbywało się w większości przypadków, bo aż wśród 90% respondentów, jako katecheza poświęcona temu sakramentowi. Tylko nieliczni wskazywali na inne formy poza katechezą, jak np. angażowanie się w życie parafii.

11. Ciekawe wydaje się stwierdzenie, że ok. 64% uważa, że obecny program katechezy w VIII klasie tylko częściowo przygotował ich do wypełnienia sakramentu bierzmowania. Kilka procent wprost stwierdza, że nie przygotował wcale.

12. Przygotowanie w ostatnim tygodniu przed bierzmowaniem dla 70% to tylko sama spowiedź, dla reszty była to forma bądź rekolekcji bądź dni skupienia.

13. Zakończeniem przygotowania był w większości przypadków egzamin czy to z całości katechezy w VIII klasie, czy też egzamin z katechizmu bierzmowanych. Głosy co do wieku kandydatów do bierzmowania układają się raczej w dwu grupach: – wiek 14, 15 lat oraz osobista decyzja połączona z wiekiem szkoły średniej.

14. Co do miejsca udzielania sakramentu bierzmowania głosy zostały podzielone następująco: 45% – Kościół parafialny, 10% Kościół katedralny, 15% – sanktuarium diecezjalne. Za najbardziej odpowiadający okres liturgiczny do udzielania bierzmowania uważają czas Zesłania Ducha Świętego, zaś dzień roku liturgicznego to dla 85% uroczystość Zesłania Ducha Świętego, a dla 15% niedziela, tylko nieliczni kojarzą ten dzień z wizytacją biskupią.

15. Imię bierzmowanego to odkrycie przed człowiekiem nowej drogi życia chrześcijańskiego, wielu upatruje tu również nawiązanie do sakramentu chrztu św. Zdecydowana większość respondentów wybrała nowe imię z racji sakramentu bierzmowania, chociaż gorzej bywało z motywacją tego kroku. Pojawiały się nawet głosy, że przecież nie traktuje się tego poważnie. Dla wielu

imiona świętych stawały się okazją do naśladowania ich życia lub pełniejszego włączenia się w Kościół.

16. Funkcja świadka bierzmowania klasyfikuje się w sposób następujący: 35% uważa, że towarzyszy on bierzmowanemu w ważnym momencie jego życia. 10% twierdzi, że jest wzorem człowieka dojrzałego w wierze; także 10% uważa, że jest to formalny wymóg przepisów kościelnych. Fakt udzielania bierzmowania przez biskupa to dla 35% wynik tradycji, 25% upatruje w nim pasterza diecezji, 10% widzi w nim następcę apostołów i tyle samo wypowiada się, że biskup wskazuje na więź bierzmowanych z Kościołem.

17. Związek sakramentu pokuty z bierzmowaniem – zdaniem większości – polega na tym, że jest on potrzebny do przyjęcia każdego sakramentu, a więc i bierzmowania. Zaś grupa mniejszościowa uważa, że spowiedź jest przygotowaniem duchowym do przyjęcia bierzmowania. Natomiast fakt udzielania bierzmowania podczas Mszy św. sprzyja – według opinii młodzieży – wyrażeniu związku bierzmowania z Eucharystią.

18. Dość ciekawą grupę stanowią wypowiedzi na pytanie: co najbardziej przeżyłeś przyjmując bierzmowanie? Gama wrażeń jest tu wieloraka, od tych najbardziej sięgających ducha ludzkiego, przez te zupełnie obojętne i te z dziedziny rozrywkowych. Dla ilustracji kilka przykładów:

- była to duma z faktu bycia chrześcijaninem i ogromna radość;
- przeżyłam to, że zaczęło się dla mnie nowe, dorosłe życie;
- świadomość przyjęcia darów Ducha Świętego i pełniejszego włączenia się we wspólnotę Kościoła;
- poczułam w sobie jakąś dziwną moc i chęć do pracy, do niesienia radości ludziom;
- przeżyłem 2 godziny stania;
- był to jeden dzień z wielu;
- nieustannie patrzyłem na kumpelę z innej klasy;
- lub jeszcze jedna wypowiedź: najbardziej przeżyłam w tym dniu swoją rozpacz i niezdecydowanie, bałam się stanąć przed biskupem, kiedy naprawdę zwątpiłam w swoją wiarę, chciałam uciec. Nie byłam pewna co do tego, że mam przyjąć sakrament, a wręcz przeciwnie. To było straszne. Naprawdę przed podjęciem tego faktu należy wykazać się dojrzałą wiarą, a nie wiadomościami z katechizmu.

19. Jeśli chodzi o formy aktywności samych bierzmowanych podczas przyjęcia tego sakramentu, to preferują wszystkie możliwe posługi i funkcje w zgromadzeniu liturgicznym.

20. Oceniając udział wspólnoty parafialnej w przeżyciu bierzmowania młodzież w znacznej przewadze (ok. 70%) wskazuje, że było to wielkie przeżycie duchowe dla całej wspólnoty parafialnej. Natomiast od strony

przeżycia przez najbliższą rodzinę, głosy rozkładają się na trzy grupy: a) rodzina wzięła udział w bierzmowaniu i w uroczystości domowej; b) najbliżsi pomogli w przygotowaniu do bierzmowania i również go przeżyli; c) rodzice zadbali o uroczystość domową, ale nie byli w Kościele. Natomiast bardzo sugestywne wydają się stwierdzenia, że rodzice powinni pogłębić treść tego sakramentu przez modlitwę i rozmowę, tak twierdzi 80% badanych.

21. Ocena katechizacji w szkole podstawowej odnośnie do przygotowania do bierzmowania zmierza do tego, że była to tylko forma przyswajania religijnej wiedzy teoretycznej, ponadto nie miała związku z aktywnym życiem Kościoła, choć ok. 20% zajmuje stanowisko, że katechizacja wystarczająco przygotowała do tego sakramentu.

22. Na podstawie wypowiedzi uczniów klas pierwszych liceów mogą stwierdzić, że dość prawidłowo określali oni swoje uczestnictwo poprzez przyjęcie bierzmowania w funkcji kapłańskiej, nauczycielskiej i królewskiej Chrystusa.

23. Nowe propozycje przygotowania do bierzmowania w małych grupach prowadzonych przez aktywnych chrześcijan, ruchy młodzieżowe, grupy świadectwa miłości itp. akceptuje połowa z grona pytaných; pozostali albo są za dotychczasową formą lub nie mają wyrobionego zdania na ten temat. Również brak stanowiska obserwuje się w postawieniu problemu: jak bierzmowany ma innym ułatwić udział w liturgii Kościoła?

Bardziej zdecydowana postawa występuje w apostolacie we własnym środowisku. Młodzież wybiera najczęściej następujące formy:

- pomoc dla uzależnionych od nałogów;
- świadectwo słowem i przykładem w swoim środowisku;
- pogłębienie swojej wiedzy religijnej.

24. Wezwanie bierzmowanego do budowania wspólnoty kościelnej – według respondentów – realizuje się:

- przez włączenie się w ruchy odnowy kościelnej (45%);
- przez spełnianie praktyk religijnych (30%);
- przez udział w formach duszpasterstwa młodzieżowego (10%).

25. Z konkretnych zaś form aktywizowania młodych ludzi w Kościele, najbardziej znanymi pozostają:

- a) Ruch Światło-Życie;
 - b) przynależność do ministrantów, lektorów, scholi;
 - c) inne formy duszpasterstwa młodzieżowego (np. harcerstwo katolickie).
- Dla zdecydowanej większości respondentów nieznaną pozostaje neokatechumenat i ruch odnowy charyzmatycznej.

WNIOSKI

Wyciągnięcie wniosków z przeprowadzonego kwestionariusza narzuca się niejako automatycznie. Te, które można uczynić w chwili obecnej nie zasługują na miano wniosków ostatecznych, niemniej otwierają drogę do głębszego i wnikliwszego zastanowienia się nad samym sakramentem bierzmowania w praktyce duszpasterstwa polskiego. Warto także prześledzić proces przygotowania do tego sakramentu dojrzałości chrześcijańskiej, by przestał być sakramentem niewykorzystanym, czy – jak to już zostało zauważone – sakramentem niewykorzystanej szansy.

1. Wydaje się, że ważne jest spojrzenie katechety na samo kształtowanie wiary u kandydata do sakramentu bierzmowania. Przygotowanie ma prowadzić do pogłębienia wiary, ugruntowania jej w życiu młodego człowieka, czy też w wypadku wielu uczniów – na co wskazują wypowiedzi – rozbudzenia jej na nowo.

Na uwagę zasługuje cały kontekst rodzinny kandydatów. Rodzina w pierwszej kolejności może pomagać przezwyciężyć kryzysy wiary. Obojętne traktowanie przez rodziców, zwłaszcza specyficznego wieku ich dzieci (14-16 lat) i problemów z tym związanych, dotyczących także życia religijnego, sprawia, że ten sakrament staje się niestety kolejną tylko formalnością.

2. Wśród celów przygotowania do bierzmowania należałoby akcentować pełnienie zadań we wspólnocie Kościoła, gdyż w przeciwnym razie dary Ducha Świętego, o których mówi młodzież, jako o czymś istotnym w sakramencie bierzmowania, staną się czystą abstrakcją.

3. Ważnym głosem wydaje się włączenie do przygotowania do bierzmowania takich zagadnień, jak: potrzeba świadczenia czynnej miłości dla biednych i chorych, potrzeba pracy nad sobą, budowanie dojrzałego charakteru chrześcijańskiego, świadectwo o Chrystusie w życiu społecznym.

4. Pewnej modyfikacji domaga się tzw. przygotowanie bliższe, tj. w roku katechetycznym przed bierzmowaniem (VIII klasa). Powtórzę, że 64% obecny program ocenia jako częściowo przygotowujący do bierzmowania. Grupy kandydatów do bierzmowania nie czują się związane ze środowiskiem parafialnym, a obecna sytuacja katechezy w szkole raczej będzie podtrzymywać to zjawisko (postulat katechezy sakramentalnej przy parafii).

5. Młodzież bez aprobaty wypowiada się na temat egzaminu końcowego, który ma decydować o przystępowaniu do bierzmowania. Zwłaszcza nie akceptują oni formy klasówki czy też zwykłego odpytywania pamięciowych formułek katechizmowych. Można sięgnąć tu po innego rodzaju rozwiązanie, np. rozmowa katechety z kandydatem na temat sakramentu, zaproszenie

rodziców, by towarzyszyli swoim dzieciom przy tej rozmowie i sami też stawiali pewne zagadnienia związane z sakramentem.

6. Dobremu przeżywaniu udzielania sakramentu bierzmowania raczej nie sprzyjają duże grupy kandydatów do bierzmowania. Sama celebracja staje się wówczas przesadnie długa i – jak zaznacza młodzież – „zaczynaliśmy się nudzić na Mszy św. gdy Ks. Biskup udzielał bierzmowania”.

7. Należałoby wyjaśnić i umotywić znaczenie imienia bierzmowanego. Nawiązywać do sakramentu chrztu św. i preferować imię chrzcielne, jeśli zaś nowe imię wybiera kandydat, to należy wskazać na motywację wyboru tego imienia.

8. Pozostaje również wspomnieć o tzw. przygotowaniu bezpośrednim, tj. ostatni tydzień przed bierzmowaniem. W praktyce jest ono bardzo mało wykorzystane. Ogranicza się często do samego tylko sakramentu pokuty i pojednania. Można wykorzystać tu model spotkań w grupach o charakterze formacyjno-modlitewnym, nabożeństwa Słowa Bożego, osobiste spotkania katechety z kandydatami, z rodzicami.

9. Młodzież chce pełnić funkcje liturgiczne, kiedy przyjmuje sakrament bierzmowania, więc należy im to zapewnić w możliwych formach i postawach (śpiew, czytanie lekcji Słowa Bożego, intencje modlitwy wiernych, komentarze liturgiczne, procesja z darami ofiarnymi).

10. Ważnym zagadnieniem pozostaje przygotowanie całej wspólnoty parafialnej do przeżycia tego sakramentu. Fakt przyjęcia przez młodzież klas VIII bierzmowania ma być wydarzeniem znanym od początku danego roku katechetycznego, przygotowywanym przez wszystkich w parafii i oczekiwanym przez wszystkich. Obejmuje ono zaangażowanie wewnętrzne i zewnętrzne wspólnoty parafialnej. Bardzo ważną funkcję spełniać tu będą spotkania katechety (w wypadku katechetów świeckich katechety i duszpasterza) z rodzicami kandydatów do bierzmowania w roku przygotowującym do bierzmowania.

11. Udział małych wspólnot istniejących w parafii, różnego rodzaju grup aktywnych chrześcijan jest – jak się wydaje – za mały w przygotowaniu do bierzmowania. Wiele z tych wspólnot jest dla młodzieży zupełnie nieznanymi, np. neokatechumenat i grupy odnowy charyzmatycznej.

12. Podjęcia domaga się postulat młodzieży dotyczący apostolatu we własnym środowisku:

– pomoc dla uzależnionych od nałogów (jest to zarazem uczenie pewnej wrażliwości na człowieka: dziś ta wrażliwość bywa zatarta, spotyka się tendencje do potępiania tylko, bez chęci pomocy ludziom uzależnionym, chorym na AIDS);

– pogłębienie wiedzy religijnej, studium Biblii;

– włączenie się w ruchy odnowy kościelnej, młodzież chce to zrobić, ale nie wie jak się zaangażować.

13. W formach aktywizacji młodzieży warto polecać oprócz znanych form, jak Ruch Światło-Życie, Liturgiczna Służba Ołtarza, harcerstwo katolickie, również inne, np.: teatr młodzieżowy; zespoły muzyczne; grupy odwiedzające chorych, niepełnosprawnych, domy dziecka.

Powyższe wnioski powstałe na kanwie kwestionariusza mogą stać się dobrą bazą do wnikliwszego spojrzenia na prowadzone formy przygotowania do sakramentu bierzmowania. Zainteresowanie się duszpasterzy, katechetów, rodziców i wszystkich tworzących konkretną wspólnotę parafialną tym „głosem młodzieży na temat bierzmowania” może przyczynić się do uświadomienia sobie charyzmatycznej, eklezjalnej i wspólnototwórczej roli tego sakramentu w życiu chrześcijanina i Kościoła.

DIE FIRMUNG IN DEN AUGEN JUGENDLICHER

Z u s a m m e n f a s s u n g

Aufgrund des starken Interesses an der pastoralen Praxis der Vorbereitung auf das Sakrament der Firmung wurde im Rahmen der vom Lehrstuhl für Liturgik an der Katholischen Universität Lublin durchgeführten Untersuchungen ein Fragebogen erarbeitet, der viele interessante Schlußfolgerungen hinsichtlich der Vorbereitung auf die Firmung lieferte. Die Vorbereitung auf das Sakrament der Firmung geschieht in den meisten Diözesen in Polen mittels der Katechisierung. Im Zusammenhang damit folgen die Etappen der Vorbereitung auf die Firmung den katechetischen Programmen, in denen die Themen der Katechesen für die Grundschule erarbeitet werden. Auf dieser Grundlage können drei Vorbereitungsetappen unterschieden werden:

- 1) die fernere Vorbereitung umfaßt die Katechisierung von der 1. bis zur 7. Klasse, in der zwei Arten von Katechesen geplant sind:
 - zum Sakrament der Firmung hinführende Katechesen;
 - das Sakrament der Firmung direkt betreffende Katechesen;
- 2) die nähere Vorbereitung in dem katechetischen Jahr, das direkt auf den Empfang des Firmsakraments hinführt;
- 3) die unmittelbare Vorbereitung in der letzten Woche vor der Firmung.

Was den Fragebogen betrifft, so muß unterstrichen werden, daß er für Jugendliche der ersten Klassen allgemeinbildender Gymnasien bestimmt ist, d.h. für bereits gefirmte Jugendliche. Er enthält 46 Fragen unter Berücksichtigung des entsprechenden Schwierigkeitsgrades und der zum Ausfüllen bestimmten Zeit (1 Unterrichtsstunde). Die Fragen betreffen solche Themen wie: das Verhältnis zum Glauben und zu den religiösen Praktiken, eine Einschätzung der eigenen Religiosität, das Wesen des Sakraments der Firmung, die Ziele der Firmvorbereitung, eine Einschätzung der gegenwärtigen Vorbereitung auf die Firmung, Ort und Zeit der Spendung des Sakraments, den Namen des Gefirmten und den Firmpaten, das größte Erlebnis beim Empfang

der Firmung, das Engagement der Eltern und der Pfarrgemeinde bei der Vorbereitung und Feier des Sakraments sowie neue Vorschläge zur Vorbereitung auf die Firmung.

Bei der Auswertung dieser Befragung können die Schlußfolgerungen für die Pastoral folgendermaßen formuliert werden:

1. Bei der Vorbereitung auf die Firmung soll der Katechet seine Aufmerksamkeit auf die Herausformung von reifen Glaubenshaltungen bei den Kandidaten konzentrieren.
2. Die Jugendlichen verlangen ausdrücklich danach, daß die Diakonie an kranken und einsamen Menschen, die Möglichkeit der Arbeit an sich selbst sowie das Zeugnis von Christus im Leben der Gesellschaft in die Vorbereitung mit einbezogen werden; außerdem fordern sie eine stärkere Dynamik des auf die Firmung vorbereitenden katechetischen Jahres und der letzten Woche vor dem Empfang des Sakraments sowie die Einbeziehung der Eltern und der in der Pfarrgemeinde existierenden Vereine und Gruppen in die Vorbereitung.
3. Das Ausüben von Funktionen in der liturgischen Versammlung, wenn das Firmsakrament gespendet wird.
4. Das Apostolat im eigenen Milieu (Hilfe für Suchtkranke, Vertiefung des religiösen Wissens, Studium der Heiligen Schrift); die Aktivierung der Jugendlichen durch verschiedene Formen des Engagements für die Gemeinschaft der Kirche (Gebetskreise, katholische Bewegungen, religiöse Theatergruppen, Hilfe für Behinderte, Musikgruppen, katholische Pfadfindergruppen).

Es scheint, daß diese Untersuchungen nicht nur ermöglichten, die Vorbereitungen auf die Firmung zu beurteilen, sondern auch viele Vorschläge erbrachten, die in der Firmvorbereitung Anwendung finden können. Das Interesse aller für die Erziehung und Bildung der Jugend Verantwortlichen kann dazu beitragen, sich die charismatische, ekklesiale und gemeinschaftsstiftende Rolle des Firmsakraments im Leben des einzelnen Christen und der ganzen Kirche bewußt zu machen.

Übersetzt von Herbert Ulrich